PRAMEŇ

MESAČNÍK MICHALOVSKO - KOŠICKEJ PRAVOSLÁVNEJ EPARCHIE

JÚN 2010

ČÍSLO 6

ROČNÍK 8

CENA 0,30 €

Orthodoxia – Pravoslávie je „sťažanije Ducha“

Slovensko je považované za katolícku krajinu. Paradoxom je, že sa pritom všetkom hlási k cyrilometodskému dedičstvu, ktoré je plodom kresťanskej misie z Byzancie. Orthodoxia – Pravoslávie, ktoré je plnohodnotným pokračovaním byzantskej tradície na Slovensku, je pritom v našom kresťanskom prostredí vnímané, ako niečo cudzie, až exotické.

Otec Alexander Schmemann, známy pravoslávny liturgista, keď hovorí o orthodoxnej – pravoslávnej viere, akcentuje tú skutočnosť, že pravoslávie je predovšetkým „sťažanije Ducha“ – „získavanie Ducha“. „Sťažaniju Ducha“, alebo „získavaniu Ducha“, porozumie iba hlboko veriaci pravoslávny človek. Mnohí pravoslávni kňazi i veriaci vnímajú kresťanstvo skôr ako systém pravidiel, noriem, zachovávanie predpisov rítu – obradu, pričom vnútorná podstata kresťanstva je pre nich niekde až v terciálnej rovine. Práve uvedomenie si vnútornej podstaty kresťanstva je „sťažanije Ducha“.

Paul Evdokimov, vynikajúci pravoslávny teológ, žijúci vo Francúzsku, zdôrazňuje, že tento stav má svoju jasnú príčinu. Podľa neho si málo uvedomujeme zásadnú pravdu o Christovej Cirkvi, že Cirkev Christova je neustála Päťdesiatnica. Uvedomenie si tejto skutočnosti by nás viedlo k chápaniu kresťanstva, ako „sťažanije Ducha“.

Duch oslobodzuje človeka, ale relígia a ideológia so svojimi pravidlami a nariadeniami ľudí zotročujú. Kresťanstvo nie je ani relígiou, a ani ideológiou, pretože je založené na viere, nie na predpisoch. Viera, ako „sťažanije Ducha“, oslobodzuje. Pritom relígia i ideológia hlasne hovoria o slobode a viera hovorí o „poslušaniji“ – pokore. „Poslušanije“ – pokora Bohu, je jediná sloboda v tomto svete a prameň slobody. Jedine Boh je Pravda, ktorá oslobodzuje človeka. Kresťanstvo preto nie je ani relígia, ani ideológia, lebo je založené na viere v Christa a viera oslobodzuje.

Predpisy a nariadenia živia klerikalizmus, ktorý následne neguje pneumatologickú povahu kresťanstva a v úplnosti zastiera aj eucharistickú ekleziológiu, ktorá manifestuje jednotu človeka s Bohom cez Christa v Duchu Svätom.

Otec Alexander Schmemann pripomína, že eucharistická ekleziológia búra klerikalizmus vo všetkých jeho formách a vyzdvihuje do popredia lásku, ako zásadný princíp eucharistickej jednoty. Pravdivá jednota v Bohu cez Christa v Duchu Svätom je jednotou lásky k Bohu a k blížnemu. Pritom vieme, ako nám svedčí sv. apoštol Ján, že bez lásky k Bohu a k blížnemu nie je možné nič.

Oliver Clement, keď hovorí o Christovej Cirkvi, ako o kresťanskom spoločenstve, priorizuje lásku. Cirkev Christova je podľa neho spoločenstvom lásky, pretože Christos prebýva tam, kde je láska, nie tam, kde je predpis a moralizovanie blížneho.

Bývalý režim, ako ideológia, sa odvolával na morálku a v mene morálky páchal zločiny voči vlastným občanom. Moralizovanie, nie seba, ale iných, je vo väčšine prípadov zastieranie svojich vlastných nedostatkov. V mene morálky druhého sa dá spáchať aj ten najohavnejší čin.

Christos nikoho nemoralizoval, ale prišiel spasiť hriešnikov. Cirkev, ako Telo Christovo, by mala byť v tomto prípade identická Christu.

Venujme sa teda, nie moralizovaniu tých druhých, ale „sťažaniju Ducha“ a naše farnosti budú zdravé a pokušeniu viac odolné.

Prof. ThDr. Imrich Belejkanič, CSc.

Svitilniki velikija cerkve, Petra i Pavla voschvalim; pače bo solnca vozsijaša...

„Svitilniky velikija Cerkve Petra i Pavla voschvalim, pače bo solnca vozsijavša...“ Týmito slovami Christova Cirkev oslavuje pamiatku týchto Spasiteľových učeníkov. Zaiste si mnohí neraz položili otázku – Prečo práve apoštolov Petra a Pavla? Týchto dôvodov je niekoľko. Najskôr si však odpovedzme, kto boli Peter - Šimon, syn Jonášov a Pavol - Saul?

Sv. apoštol Peter bol obyčajným, ale pritom životom skúsený človek, rybár. Veľmi dobre poznal životné problémy ľudí, ale aj postavenie a pomery vtedajšej doby. Spolu so svojim bratom Andrejom boli povolaní ako prví, aby sa stali Jeho apoštolmi a zanietenými nasledovateľmi. Zaujímal popredné miesto medzi ostatnými apoštolmi. Ako prvý vyznal Isusovo Božstvo, keď na Jeho otázku, za koho Ho považujú, nie ľudia, ale oni, ako Jeho učeníci, odpovedal: „Ty si Christos, Syn živého Boha“ (Mt 16, 16). Nebolo to, ľudovo povedané, z jeho hlavy, ale ako ďalej čítame v Evanjeliu, Christos mu odpovedá: „Blahoslavený si Šimon, syn Jonášov, lebo telo a krv ti to nezjavili, ale môj Otec, Ktorý je na nebesiach“ (Mt 16, 18). Za toto jeho vyznanie mu Christos prisľúbil kľúče Kráľovstva Nebeského a právo čokoľvek zviazovať i rozviazovať na zemi i na nebi. Tento Svoj sľub Christos splnil po Svojom slávnom vzkriesení, keď túto moc dal všetkým Svojím apoštolom (Jn 20, 22-23). Vráťme sa však k vyznaniu Božstva Isusa Christa ako Syna živého Boha. Na tomto vyznaní a na tvrdej viere ako kameň, skalopevnej viere, založil Christos Svoju Cirkev. Viere v Neho ako Syna Božieho a Spasiteľa sveta, očakávaného Mesiáša. O tom svedčia slová, ktoré Christos adresoval Petrovi – „Ty si Peter (Petrus – od lat. slova kameň, skala) a na tejto skale postavím si Cirkev...“ Tou skalou je Sám Christos, o čom svedčí i sv. apoštol Pavol vo svojom prvom liste Korintským v 10. kap. 1. – 4. verši; naši otcovia „všetci boli pokrstení v Mojžiša v oblaku a mori, všetci jedli ten istý duchovný pokrm a všetci pili ten istý duchovný nápoj, pili totiž z duchovnej skaly, ktorá šla za nimi a tou skalou bol Christos“.

Horlivý a svojmu učiteľovi oddaný apoštol Peter ešte nebol tak silný, aby prekonal všetky ľudské slabosti, preto krátko po tomto významnom rozhovore, keď Christos hovorí Svojim učeníkom, čo Ho čaká v Jeruzaleme, že musí mnoho trpieť od starších, veľkňazov i zákonníkov, že musí byť zabitý a v tretí deň vstať z mŕtvych, začal Peter uvažovať ako slabý človek a odhovárať Christa, aby sa to nestalo. Za čo dostal od Christa tvrdú odpoveď – „Choď za mňa, satan, na pohoršenie si mi, pretože nemyslíš na veci Božie, ale na ľudské“ (Mt 16, 21-23). Aj napriek všetkému neprestáva Peter nadovšetko milovať svojho Učiteľa. V Getsemanskej záhrade, keď zatýkajú Isusa Christa je rozhodnutý sám sa postaviť proti vojakom a s nožom v ruke Ho bráni. Christos ho však upozorňuje, že nevolí správny spôsob boja, a že za krátku chvíľu, kým kohút nezakikiríka, stratí svoju odvahu a trikrát Ho zo strachu zaprie. To sa aj stalo. Lásku a oddanosť vystriedala zrada. Peter si však toto uvedomil a nesprával sa ako Judáš, ale horko ľutoval a oplakával svoj ťažký hriech. Christos mu odpustil a po trojitom vyznaní svojej lásky k Christovi, stal sa hodným pásť Jeho ovce vykúpené Jeho vlastnou krvou. Toto je dôvod, prečo apoštola Petra sv. Cirkev ospevuje a dáva nám ho za príklad. Po zoslaní Sv. Ducha, naplnený Jeho milosťou a silou, horlivo rozširuje blahú zvesť Evanjelia až do svojej mučeníckej smrti, aby dokázal, že je dobrým pastierom svojho stáda, ktoré mu zveril Isus Christos.

Kto bol apoštol Pavol, predtým Saul? Vieme o ňom, že ako mladý bol účastný na kameňovaní prvomučeníka sv. Štefana. Bol to človek pevnej povahy a silného charakteru. Bol silne nábožensky vychovaný a vzdelaný, nielen v Zákone Božom, ale aj v ostatných vedách. Bol strohým ortodoxným židom. Preto nie div, že ako horlivý ochranca viery dostal od veľkňazov právomoc pochytať kresťanov a vydať ich mučeniu, dokonca bol za to, aby boli vydaní na smrť. No, Hospoď Boh rozhodol inak. Na ceste do Damašku zastavil prenasledovateľa Svojim hlasom z neba: „Saul, Saul, prečo ma prenasleduješ? – A on odpovedal: Kto si, Pane? – Odpovedal mu: Ja Som Isus, Ktorého ty prenasleduješ. Ale ťažko sa ti bude spierať ostňu“ (Sk 9, 4-5). Vieme, čo nasledovalo ďalej. Ananiáš, ktorého poslal Christos za Saulom pochyboval o úlohe, ktorou Pavla poveril Christos. „Riekol mu Hospodin: - Len choď, lebo on mi je vyvolenou nádobou, aby niesol moje meno pred pohanov, aj pred kráľov a pred synov izraelských. Lebo ja mu ukážem, koľko musí trpieť pre moje meno“ (Sk 9, 15-16).

Po prijatí sv. krstu a naplnený Duchom Svätým stáva sa z neho nový človek., z hladného vlka krotký baránok. Jeho hrdosť sa zmenila v skromnosť. Veď aj jeho nové meno znamená malý, neveľký. To potvrdzuje aj sám Pavol, keď sa sám nazýva najmenším z apoštolov (1 Kor 15, 9*).

Jeho strastiplný život pre Christa sa započal hneď v Damašku. Prekážky ho však neodradili v hlásaní Evanjelia. Uskutočnil niekoľko misijných ciest po celom vtedajšom svete. Zaslúžil si titul apoštola národov. Aj on si myslel, že to, čo musí pretrpieť je priveľa, preto prosí Isusa Christa ,aby ho oslobodil od všetkých týchto prekážok a utrpení. Trikrát Ho o to prosil, ale Christos mu odpovedal, že mu stačí Jeho milosť a všetko s Jeho pomocou prekoná. Zakladal cirkevné spoločenstvá, ustanovoval biskupov, kňazov, diakonov. Za jeho skutočnú premenu a prácu bol už počas života Christom zobraný do tretieho neba, kde zažil neopísateľné veci, ktoré napriek tomu, ako bol vzdelaný, nebol schopný opísať. Žiaden z apoštolov takúto milosť nedostal.

O živote a diele týchto dvoch apoštolov sa dajú napísať knihy. Toto nie je mojím cieľom. Chcem však poukázať na potrebu znova sa zamyslieť, ani nie tak nad ich životom, ale nad ich dielom a odhodlaním, ktorým sa z celej svojej duše oddali Christu. To, že to brali vážne, dokázali položením vlastných životov. Obaja podľa sv. Tradície prijali mučenícku smrť v Ríme. Nech sú aj dnes pre nás vzorom a príkladom.

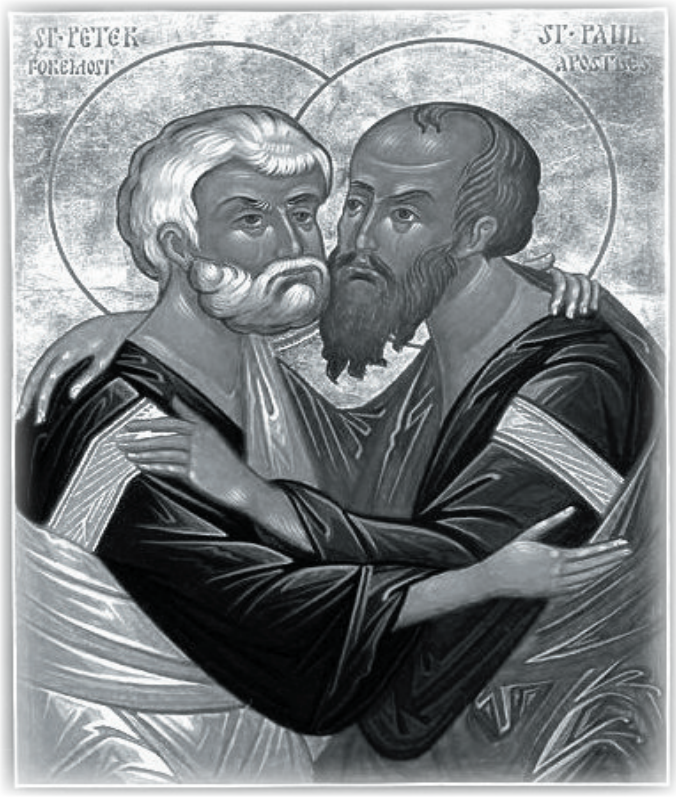

mitr. prot. Mgr. Ladislav Fedor
okresný protopresbyter

Započúvajme sa do slov spisovateľa Jonáša Záborského, ktorý na začiatku druhej polovice 19. stor. písal o osude cyrilometodskej misie po vyhnaní žiakov sv. Cyrila a Metoda.

„Ďalším nástrojom prenasledovania, a nie posledným, bol i Vojtech, ktorý Štefana novým krestom do cirkvi západnej priviedol. Školovaný v Magdeburgu, vychovanec Nemcov, bol latiníkom oddaný a celou dušou nenávidel obrad grécko-slovanský, ktorý stíhal v Čechách, Poľsku a kamkoľvek prišiel. V životopise sv. Kyrilla stojí o ňom: „Potom mnohim lietom minuvšim, prišed Voittiech v Moravu i Čechi i v Liachi (Poľsko), razruši vieru pravuju, i ruskuju gramotu (pismo) otverže, a latinskuju vieru i gramotu postavi, i pravdivyja viery episkopy i popy izsreže a druhija razhna“. Líči sa tu ako horlivý prenasledovateľ cirkvi východnej a obradu slovanského, čo tuším bolo príčinou i jeho nesnádz v Čechách, kde ešte obrad slovanský mal svojich prívržencov“ (v Letopise Matice slovenskej č. 38/1874 , s. 59-62).

„Lenže pravoslávni pod prvými údermi neklesli, popisuje to aj Život Vojtechov od Bruna, že pravoslavni len „pokrytstvovali, ale zo srdca sa neobrátili, ustúpili sile do času príhodnejšieho“. To je tá umbra christianitatis, a tá paganismo polluta religio.

Vaik, Vaic, Vác je dľa Sasinka len skrátenina z Venceslav., a Venceslavom, skrátene Vaikom, nazýval sa Gejzov syn v pravosláví. S prechodom k obradu latinskému neprijal meno nové, lež staré svoje meno obrátil do gréčtiny, z nejž povstalo. Bo Venceslav a Štefan jedno znamená... Gisela bola sestra, nie dcéra, cisára Henrika..., a táto rodina nechcela dať ináče Giselu Štefanovi, ako keď sa slávnostne zriekne cirkvi východnej... Dávna história Uhorska nedá sa náležite pochopiť bez známosti reči slovanskej a dejín slovanských národov v ich vlastnej reči písaných.

Slovančina mala tú velikú prednosť, že vládla nielen svojím a to dokonalým písmom, lež i hojnou bohosloveckou spisbou: maďarčina oproti tomu bola neupotrebiteľnou, nebola ku žiadnemu písmu prispôsobená. Keď sa malo pred uvedením latinčiny dačo napísať, nebolo iného spôsobu, ako upotrebiť reč slovanskú.

Ako to bolo po vyhnaní žiakov sv. Cyrila a Metoda

A jestli sa predsa písalo dačo i maďarsky, museli ku tomu upotrebiť kyrillicu. Že skutočne tak činili, ukazuje príklad Székeľov. Títo ešte v XV. stol. písali maďarčinu kyrillicou. Západní Maďari o mnoho skorej zaviedli do reči svojej latinku: ale mnoho ich to stálo, až ku jazyku svojmu prispôsobili a na jednom pravopise sa ustálili.

Príchodu reči slovanskej, pri dvore napomáhalo značne to, že prví Árpádovci brali si obyčajne za manželky Slovanky. Už Zultovi dáva Anonymus za manželku Bulharku, Turčan cár Vladislavovi Rusku. Gejza mal Poľku Adelhaidu. Prví kráľovia brali si zhusta Rusky“ (v Letopise Matice slovenskej č. 38/1874, s.63-69).

Toto napísal spisovateľ Jonáš Záborský na začiatku druhej polovice 19. stor. Stretol som aj takých, čo hovorili, že Jonáš Záborský nebol študovaným historikom. Ale či bol, alebo nebol, študoval a písal historické pravdy o našich dejinách. A koľko mal preto problémov, že o tom písal. Keby bol nadbiehal mocným tohto sveta, žiadne problémy by nebol mal, ale písal pravdu a to latinizácii a mnohým ďalším nevyhovovalo. A tak ani jeho Cirkevné dejiny neboli dodnes vydané. Vraj preto, že sú „veľmi cirkevné a príliš hlboko sa púšťajú do náboženských otázok”, ale veď, aké majú byť cirkevné dejiny, ak nie cirkevné? Keby bol písal opačne, iste by bol uznávaným historikom. Pravda je však taká, že ho nemožno podozrievať - bol farárom evanjelickej cirkvi, potom prešiel do latinskej – rímskokatolíckej cirkvi a písal o Pravoslávnej Cirkvi v Uhorsku a na Slovensku to, čo sme si mohli prečítať. Ale či písať o histórii môže len ten, čo ju vyštudoval na vysokej škole? Čo by z toho bolo, keby aj vyštudoval, ale nenapísal by ani slova...?

Jeho výpovede sme ponechali v pôvodnom znení a pravopise, aby jeho svedectvo bolo dôveryhodnejšie. V jeho diele môžeme vidieť počiatok silnej latinizácie, ktorá, ako sa ukáže, pokračovala stále a pokračuje dodnes.

A tak tu, kde sv. Cyril a Metod zaviedli východný obrad, východnú pravoslávnu teológiu, dogmatiku, liturgiku, askézu a morálku, po silných nekresťanských tlakoch, za pomoci politiky, neraz aj armády, natlačili latinizáciu. Teológia, ktorú doniesli sv. Cyrila a Metod z Byzancie, s ktorou ich vyslal carihradský patriarcha sv. Fotij, ktorú nám tu zanechali, to nie je uniatstvo - gréckokatolicizmus, ako to dnes mnohí snaživo prezentujú, ale jedine Pravoslávie. Dodnes cyrilometodským odkazom, dogmatikou, učením, ktoré tu doniesli, žije tým a dodržiava len Pravoslávna Cirkev a žiadna iná.

Veď práve preto, ešte v čase Veľkej Moravy, sv. Cyrila a Metoda, ich žiakov a tých, čo sa k nim pridali, prenasledovali a ešte aj pápeži zaujali postoj, že všetkých treba vyhnať z krajiny ako „prašivé ovce”. Cyrilometodská misia sa v tom čase na Veľkej Morave ujala všade a naši predkovia ju s ochotou prijali. Na veľký žiaľ, dnes sa tvrdí opak a mnohí tomu uverili a veria.

Prot. ThDr. Štefan Horkaj

Svätá mátuška Matrona Moskovská

Raz, bolo to v r. 1946, prišla za Matronou istá vysokopostavená, ale neveriaca žena. Muž jej zahynul na fronte a jediný syn, ktorého mala, zišiel z rozumu. Nebolo vtedy špecialistu v sovietskom Rusku, u ktorého by so synom nebola. Chodila s ním za najlepšími lekármi v Európe, no nikto mu nedokázal pomôcť.

„Prišla som za vami zo zúfalstva, - riekla táto tvrdá žena Matrone, - lebo už nemám, kde ísť, všetko som skúsila“. Vtedy sa jej Matrona spýtala: „Keď Boh vylieči tvojho syna, uveríš v Boha?“ - „Neviem, čo je to veriť v Boha“, - odpovedala. Vtedy Matrona poprosila vodu a v prítomnosti nešťastnej matky sa začala hlasne modliť nad vodou. Podávajúc vodu žene povedala: „Teraz choď do Kaščenka (psychiatrická nemocnica v Moskve), dohodni sa so sanitármi, aby mocne držali tvojho syna, keď budú (besy) vyvádzať. On sa bude brániť, ale snaž sa vliať mu z tejto vody do očí, a hlavne do úst“.

Po niekoľkých mesiacoch sa táto žena znova vrátila k Matrone. Na kolenách jej ďakovala za to, že jej syn je znova zdravý. I rozpovedal, ako to bolo – Prišla do nemocnice a urobila všetko, ako jej Matrona povedala. Stála v miestnosti, kde priviedli jej syna. Lenže on, keď ju zbadal, hneď začal sebou hádzať a kričať: „Mama, mama, vyhoď to, čo máš vo vrecku, nemuč ma!“ – To ju zarazilo, odkiaľ mohol vedieť, čo má vo vrecku, ale hneď vybrala vodu a vliala mu ju do očí, a tá stiekla i do úst. Chlapec sa hneď upokojil, jeho oči sa stali akosi čírejšími, a o krátky čas ho prepustili z nemocnice.

Niekedy príbehy zo života svätých znejú úplne fantasticky. Lenže mnohí, ktorí žili blízko svätých ľudí, mohli svedčiť a svedčia o veľkých skutkoch, ktoré koná Boh skrze Svojich svätých. To sa dialo aj v každodennom živote sv. Matrony Moskovskej.

V minulom čísle Prameňa sme hovorili o detstve blaženej Matrony, v dnešnom sa posunieme ďalej - nazvime to, do obdobia plnenia misie blaženej Matrony v tomto svete. Obdobia, ktoré začalo úplnou bezmocnosťou, keď od narodenia slepá Matrona vo svojich 17-tich rokoch ostala úplne ochrnutá. Sama Matrona hovorila o duchovnej príčine jej ochrnutia. Vopred hovorila, že keď bude prechádzať po pričaščeniji sv. Darov chrámom, podíde k nej žena, ktorá jej odníme spôsobnosť chodiť. Tak sa aj stalo. „Neušla som pred tým, - hovorila Matrona, - taká bola Božia vôľa“. Do konca života bez reptania niesla svoj ťažký kríž daný od Hospoda Boha.

Matrona ešte ako dieťa predpovedala boľševickú revolúciu. Obrazne predpovedala, čo v najbližších rokoch malo prísť na Rusko - „budú kradnúť, ničiť chrámy a všetkých veriacich hnať, ... zaberú zem, ale zem nikomu nebude potrebná“.

Tesne pred revolúciou prišla za Matronou istá barónka, ktorá si v Sebine kúpila dom a v dedine chcela postaviť zvonicu. „Čo si si zmyslela? Nič z toho nebude!“ – povedala jej Matrona. Barónka sa zdivila: „Ako to, že nič? Mám všetko potrebné – peniaze, materiál...“ A skutočne, prešiel krátky čas a vysvetlenie prišlo samo.

Dar duchovného zraku, ktorý Matrona dostala od Boha udivoval mnohých. Raz sa k nej ktosi súcitne obrátil a vraví jej: „Mátuška, škoda, že nemôžete vidieť krásu okolitého sveta“. Matrona mu s pokojom odvetila: „Raz mi Boh odkryl oči a ukázal svet, i celé Svoje stvorenie., videla som aj slnko, aj hviezdy na nebi, i to, čo je na zemi: hory, rieky, zelenú trávu, i vtáčkov

Zástupy chorobami a trápeniami ubiedených na nádvorí Pokrovského monastiera v Moskve, ktorí s vierou prichádzajú k mátuške Matrone, skorej pomocnici a zástankyni pred Bohom

lietajúcich po oblohe...“

Štyri kilometre od dediny, v ktorej Matrona žila, žil aj muž, ktorý nemohol chodiť. Jeho blízki, tak, ako mnohí iní, ktorí prichádzali s prosbou o pomoc, prišli prosiť za tohto nešťastníka. Matrona riekla: „Nech zajtra ráno príde ku mne“. Keď na ňu nechápavo všetci pozerali, odpovedala: „Za tri hodiny sa isto doplazí“. On sa skutočne tie štyri kilometre plazil, lenže nazad už išiel na svojich.

Pomáhala nielen v telesných, ale hlavne v duchovných biedach. Raz prišli za Matronou v paschálnom týždni ženy z dediny Orlovki. Matrona sedela pri okne, kde všetkých prijímala. Jednej z tých žien dala prosforu, druhej vodu, tretej červené paschálne vajíčko i povedala jej, aby to vajíčko zjedla, keď výjdu za chotár. Žena zobrala vajce, i šli. Keď boli za humnami, žena tak, ako jej Matrona povedala, rozbila vajce – a v ňom bola myš. Ženy sa preľakli a rozhodli sa vrátiť späť. Ešte len prišli k oknu, Matrona sa obrátila k žene: „Chceš vedieť, čo znamená tá myš, však? Aké mlieko si predávala ľuďom, a hlavne vdovám, sirotám, biednym?! Keď myš spadla do mlieka, myš si síce vybrala, lenže také mlieko si predávala ľuďom!“ – Žena sa začala vyhovárať: „Ale veď myš som hneď vyhodila a oni myš nevideli“. – „Ale Boh videl, že si mlieko „od myší“ predávala“, - odpovedala Matrona.

Matrona nebola ani liečiteľkou, ani veštkyňou. Práve preto ju aj „bosoráci“, ktorí boli zviazaní s temnými silami, nenávideli. Matrona sa modlila za ľudí a Hospodin vypočúval jej modlitby. História Pravoslávnej Cirkvi pozná veľa príkladov, keď nielen kňazi, mnísi, ale aj vo svete spravodlivo žijúci ľudia, modlitbou liečili a v núdzach pomáhali svojim blížnym. A tak, aj za Matronou prichádzali mnohí so svojimi chorobami a trápeniami, a Boh skrze ňu vylieval Svoju milosť.

pokračovanie Životopisu sv. Matrony Moskovskej
pripravil jerej Dušan N. Tomko

O HERÉZACH

Diabol rozosial svoje zlé semeno nielen medzi pohanmi, ale aj medzi kresťanmi, ktorí upadli do poblúdenia. Nazývajú sa kresťanmi, ale v skutočnosti sú to falošní učitelia a falošní proroci. Cyril Jeruzalemský hovorí o heretikoch a ich potomkoch, ako o nečestných a bezbožných, ktorí sa tvária, že milujú Christa, ale v skutočnosti Ho nenávidia (pozri CYRIL OF JERUSALEM, GREGORY NAZIANZEN: In: Nicene and Post-Nicene Fathers, cit. dielo, s. 122 – 123).

Ako hovorí apoštol Ján: „Spomedzi nás vyšli, ale neboli z nás. Lebo keby boli z nás, boli by zostali s nami“ (Jn 2, 19-20). Heréza je pre človeka veľmi nebezpečná, pretože vedie človeka do večného zatratenia. Oddeľuje človeka od cirkevného spoločenstva, čím mu berie možnosť dosiahnuť spásu. „Herézy sú pre Cirkev veľmi nebezpečné, pretože cez ne hrozí spochybnenie obsahu kresťanského učenia. Svätí Otcovia viedli tvrdý boj proti rôznym heretikom a prijatím mnohých kánonov na snemoch zakázali heretikom účasť na bohoslužbách a tajinách Cirkvi, ako aj na spoločných modlitbách s kresťanmi. Viacero „cirkví“ nemôže existovať preto, lebo Isus Christos založil len jednu Cirkev - Svoje telo, ktorého je On hlavou (Ef 4, 15; Mt 16, 18.) a nikdy nehovoril o možnosti existencie viacerých tzv. „cirkví“. Cirkev je telo Christovo, ktoré nie je možné rozdeliť na viacero častí (1 Kor 1, 12 -13). Práve herézy sú tie, ktoré vytvárajú nové „cirkvi“, tvrdiac o sebe, že oni sú tie pravé.

Heretikov Cirkev od nepamäti oddeľovala od tela Cirkvi ako choré údy, aby sa nenakazilo zdravé telo. Heréza je pre človeka nebezpečná, pretože pustoší dušu a vedie ju do večného zatratenia“ (ZOZUĽAK, J.: Filozofia, teológia, jazyk. cit. dielo. s. 272 – 273). Všetky herézy sa vytvorili na základe Svätého Písma, ale samotné Písmo nie je príčinou týchto heréz, ale samotní ľudia, ktorí si ho podľa svojho vlastného rozumu a túžby vysvetľovali, vysvetľujú a prispôsobujú. Apoštol Pavol hovorí, že človeka, ktorý upadne do herézy, je potrebné napomenúť raz, alebo dvakrát, a keď nepočúvne, je lepšie ho nechať (pozri Tit 3, 10).

Množstvo heréz začalo vznikať už od samotného počiatku kresťanstva. Tento fenomén vytvoril v histórii množstvo svätootcovskej literatúry, ktorá sa priamo a nevyhnutne spája s rôznymi nesprávnymi učeniami a herézami, ktoré sa v určitých obdobiach objavovali v Cirkvi. Samotné slovo heréza označuje nesprávne kresťanské učenie. Môžeme tento pojem označiť aj ako „vybočenie“ od Pravoslávia, kedže je definovaný vo vzťahu k Pravosláviu, a pod pojmom Pravoslávie chápeme pravé učenie Cirkvi, ktoré kresťania dostali od Isusa Christa, a ktoré sa v Cirkvi zachovalo pod vedením Svätého Ducha (ZOZUĽAK, J.: Filozofia, teológia, jazyk. cit. dielo. s. 275). Je preto pochopiteľné, že každé „iné náboženské učenie, alebo teória, odchyľujúca sa od dogiem Pravoslávnej Cirkvi“, sa nazýva herézou. Heréza je odlišnosť od správneho učenia Cirkvi, ktoré je obsiahnuté vo Svätom Písme a Svätej Tradícii, ako je vyjadrované v rozhodnutiach všeobecných snemov a zotrvanie v tejto odlišnosti, alebo vstup do iného heretického vyznania.

Ako sa treba brániť pred chorobou, tak sa treba chrániť pred herézou, lebo je to choroba duše. Treba robiť všetko preto, aby k nej nedošlo. A keď sa tak už stalo, netreba robiť paniku a nezveličovať význam herézy, lebo ona sama o sebe nič neznamená, vo svojej podstate je bezvýznamná a bezmocná. Heréza nie je od Boha, nemá pre svoju existenciu Božie požehnanie, preto nemá žiadnu moc. Heréza nie je viera a jej zoskupenie nie je Cirkev, pretože prejavuje svoju príťažlivosť iba vo vzťahu k tým, ktorí majú slabú vieru.

Mgr. Ján Pilko, PhD.

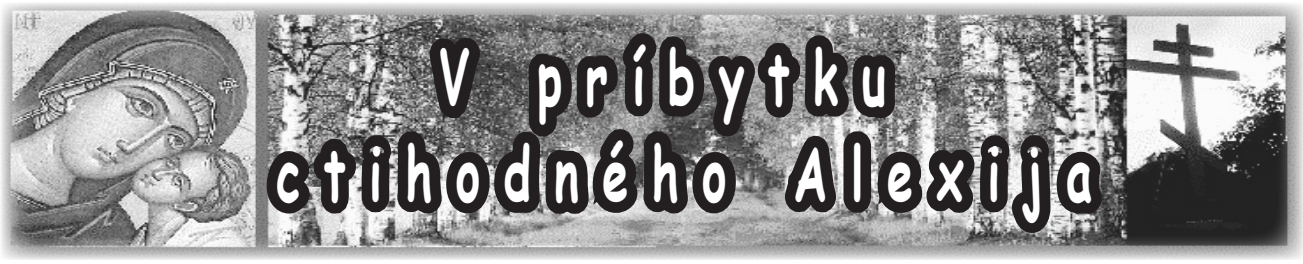

Vždy sa rád vraciam do Sväto - Nikolajevského monastiera, ktorý sa nachádza v lone pravoslávneho Marmaroša. Monastier je preslávený práve cez svojho svätca, Alexija Karpatoruského, ktorého sv. ostatky sa chránia v centrálnom chráme. Je pravda, že s veľkou intenzitou sa buduje chrám, ktorý bude zasvätený ctihodnému Alexijovi, no zatiaľ je možné pokloniť sa jeho sv. ostatkom v chráme sv. Nikolaja.

Boh nám požehnal necelé dva dni, aby sme si vo veľkopôstnom období mohli osviežiť svoju dušu v tejto duchovnej oáze. V poobedňajších hodinách nás privítal v monastieri náš známy brat, jerodiakon Amfilochij. Po radostnom privítaní sme mali možnosť si trocha oddýchnuť pred večerným slúžením, čo nás telesne osviežilo pred pomerne dlhou pôstnou službou.

V centrálnom chráme sa človek cíti ako doma. Z fresiek na nás hľadia známe tváre. Nie div, veď kedysi táto oblasť spadala do územia Československého štátu. Typický karpatoruský štýl dodáva osobitnú atmosféru celému chrámu. Ako sme sa dozvedeli, celý rozpis chrámu bol dokončený za jeden rok. Podľa rozprávania nášho hostiteľa, ikonopisec, ktorý rozpisoval chrám, je veľmi zbožný človek. V konečnom dôsledku, to je vidno aj na jeho práci.

Znova a znova človek objavuje množstvo vyobrazení a zdá sa, že sme aj fyzicky v spoločenstve svätých. V takomto duchovnom rozpoložení, pri svetle lampád a zopár sviečok, zrazu počujeme spev monachov: S nami Boh! A skutočne, v tejto svätej chvíli je možné cítiť Božiu prítomnosť.

Slová žalmov – ktoré zaplavujú dušu, ako vlny dobíjajúce breh mora, postupne preniknú tak do mysle, ako aj do duše. Pomalé a dôstojné slúženie, sprevádzané mnohými zemnými poklonami, vyvolajú pokoru, pokánie, skrúšenosť a priznanie toho, že bez Boha sme bezmocní. Takto to pokračovalo až do hlbokej tmy večera. Všetko sa zakončilo poklonou pred sv. ostatkami ctihodného Alexija.

Po duchovnom pokrme nasledovalo posilnenie tela na bratskej trapéze. Deň sa však tým nekončil. Ešte dlho sme pokračovali v spásonosnej besede s naším hostiteľom.

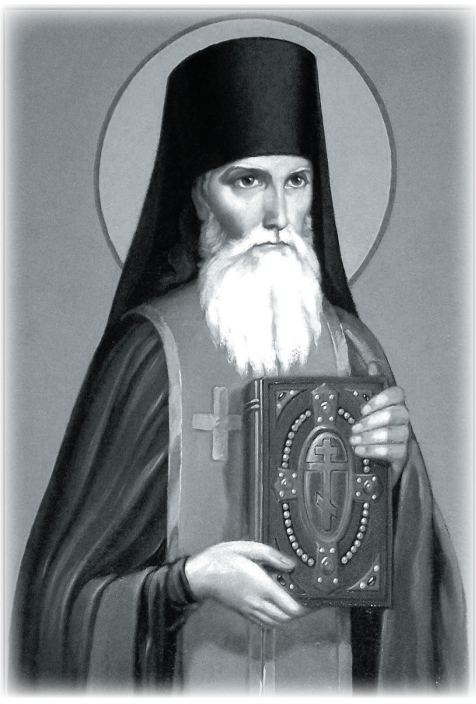

Po zdanlivo krátkom oddychu nás budil monastierský zvon, zvolávajúc na modlitbu. Bol piatok, preto po ranných modlitbách, polnočnici a časoch, nasledovala liturgia Vopred posvätených Darov.

Tak, ako čas bežal, čítali sa modlitby, začalo svitať. Spolu so svitaním sa v tichosti zaplňoval chrám veriacimi. V plnej zbožnosti sa každý poklonil sv. ostatkom a so sviečkou v rukách očakával moment príchodu otca archimandritu, u ktorého sa všetci spovedali. Liturgia bola dôstojná. Pôsobila osobitnou svätosťou.

Mnohé zemné poklony, ktorým sa nevyhýbal ani mladý, ani starý, unášali človeka. Bolo to po prvýkrát, keď som mal možnosť vidieť, ako všetci prítomní v chráme pristúpili k sv. Tajine.

Hľa, hlavný a jediný význam slúženia tejto pôstnej bohoslužby. Nie oplývanie sa krásnym spevom, ale zjednotenie sa s Christom v Tajine Pokánia a Eucharistie. Obnovenie svojej duše, svojho vzťahu s Bohom.

Sláva Bohu, že mi dal možnosť zúčastniť sa v pôstnom období takejto bohoslužby v monastieri, ktorého atmosféra je neporovnateľná a ničím nenahraditeľná. Monastier, to je duchovná oáza pre veriaceho človeka. Žiaľ, u nás táto svätá atmosféra ešte stále chýba. A tam, kde sa s Božou pomocou objavuje zárodok, bunka a nádej tejto svätosti do budúcna, stretávame sa s plným nepochopením zámeru a nepriazňou.

Dal by nám Boh ochotu, túžbu a zmysel pre podporu takejto duchovnej oázy aj u nás. K tomu je treba, aby sme sa v čase pôstu (ale aj v každom období) očistili, priznali a napravili svoje poklesky a nekládli prekážky tak sebe, ako svojim spolubratom vo viere, veď: S nami Boh!

igumen Serafim (Fedik)
zo Skítu prep. Mojseja

Poznámka Redakcie: V našej eparchii je častica mošči sv. prepodobného Alexija (Kabaľuka) uložená v chráme Narodenia Presv. Bohorodičky v Zemplínskej Širokej, kde je každú druhú stredu slúžený Akafist k prep. Alexejovi (v letnom období o 18. oo hod.)

NAŠLA SA STRATENÁ IKONA SV. NIKOLAJA

V čase, kedy už nad Ruskom visel červený mrak krutého teroru, 9. mája 1918, slúžil práve pred Nikolskou bránou a čudotvornou možajskou ikonou sv. Nikolaja (foto), moskovský patriarcha sv. Tichon (Belavin) spolu s moskovským ľudom moleben za záchranu Ruska.

V predvečer osláv 65. výročia Víťazstva nad fašizmom, a zároveň sviatku prenesenia ostatkov sv. Nikolaja (9. máj), boli v moskovskom Kremli nájdené staré nadvratné ikony, ktoré boli zamurované v čase sovietskej vlády.

Dlhý čas boli tieto ikony považované za stratené. Medzi nimi bola aj možajská ikona sv. Nikolaja, čudotvorcu (na ktorej je sv. Nikolaj zobrazený s mečom v ruke).

Náhoda, či Božia prozreteľnosť, že sa tieto ikony našli práve v tomto čase? Veď, sv. Nikolaj bol stále skorým pomocníkom a ochrancom národa Božieho...

Medzi mnohými vyobrazeniami sv. Nikolaja je práve možajská ikona sv. Nikolaja, kde je vyobrazený s mečom v rukách, jednou z najuctievanejších v ruských zemiach. Táto ikona bola v Rusku tak obľúbená a rozšírená, že niet žiadnych otáznikov, prečo sa dostala nad Nikolskú bránu Moskovského Kremľa.

Ale, ako sa dostala do Možajska? Veľa sa z histórie Možajska nezachovalo, keďže mesto niekoľko raz vyhorelo do tla. Isté však je, že v čase mongolo - tatárskych nájazdov, kedy už obyvatelia mesta nemali žiadnych síl brániť mesto, udialo sa zázračné znamenie – na nebi sa zjavil sv. Nikolaj. Jeho tvár bola zamračená, v jednej ruke držal meč a v druhej mesto Možajsk. Keď to nepriatelia uvideli, utiekli a Možajsk – západná hradba Moskvy, bol zachránený. Od toho času sa nie raz sv. Nikolaj stával s pomocou možajčanom. Bol čas, kedy bol starodávny Možajsk nazývaný „Svätým mestom Rusov“., názvom, aký sa nedostal ani Kyjevu, Novgorodu, či Moskve. Zaujímavosťou je, že do Možajska nemali prístup inoverci. Výnimka sa neudeľovala ani veľmožom.

Takmer tisíc rokov si kresťania Východu i Západu uctievali tradičnú, kanonickú podobu svätiteľa Nikolaja Myr Lykijského, so žehnajúcou pravicou a Evanjeliom v ľavej ruke. No v neveľkom ruskom mestečku Možajsk, obraz sv. Nikolaja získal novú podobu a symboliku: meč a mesto. Nezvyčajné vyobrazenie svätca, ale aj skoré zastupnictvo sv. Nikolaja pred Hospodinom privádzali do Možajska zástupy ľudí všetkých vekových i stavovských kategórií. Prichádzali tu jednoduchí ľudia, zbožní mnísi, biskupi, kniežatá i cári. Možajsk sa v krátkom čase zmenil z neveľkého mestečka na silné pravoslávne centrum (v 16. stor. tu bolo 16 monastierov, 75 chrámov).

Mesto Možajsk počas svojej histórie bolo mnohokrát obliehané, či dokonca úplne spustošené, či už Poliakmi, či neskôr napoleonovskými vojskami, no samotná čudotvorná ikona sv. Nikolaja stále ostala nedotknutá. A kópia tejto čudotvornej ikony bola niekde v 16. stor. umiestnená aj na Kremeľkých hradbách. Tu možno tiež pripomenúť, že v r. 1812, pri obliehaní Moskvy Francúzmi, takisto, ako v r. 1918, v čase boľševickej Októbrovej revolúcie, kedy boli kremeľské hradby veľmi zničené, ikona sv. Nikolaja ostala nepoškodená. Neskôr sa v čase tvrdej boľševickej borby proti viere stratila...

V týchto dňoch sa však vďaka Božej prozreteľnosti sv. Nikolaj znova postavil pred zrak verného národa, aby v nich povzbudil vieru a nádej.

Premilostivý Hospodin nám znova všetkým ukázal, že v každom čase, aj skrze Svojich svätých, stáva na našu záštitu a podáva Svoju prehojnú milosť tým, ktorí v Neho veria a túžia po spáse.

pripravil jerej Dušan N. Tomko

AKTUALITY Z PRAVOSLÁVNEHO SVETA

Patriarcha Kyril na návšteve alexandrijského patriarchátu

V dňoch 10. – 12. apríla 2010 sa uskutočnila vizita moskovského patriarchu a celej Rusi Kyrila v Egypte. Delegáciu Ruskej Pravoslávnej Cirkvi na letisku El Nouza privítal patriarcha alexandrijský a celej Afriky Teodor II.

V prvý deň návštevy sa patriarcha moskovský Kyril stretol s patriarchom koptskej cirkvi Shenoudom III. Koptská cirkev patrí do skupiny predchalcedonských kresťanských spoločenstiev, ktoré sa od Cirkvi odpojili neprijatím uznesení IV. Všeobecného snemu v Chalcedone v r. 451.

Centrálnym bodom oficiálnej návštevy prvohierarchu Ruskej Pravoslávnej Cirkvi bola spoločná sv. liturgia, ktorej predsedali patriarchovia – moskovský Kyril a alexandrijský Teodor.

Liturgia bola slúžená v troch jazykoch: gréckom, cirkevno-slovanskom a arabskom. Na slávnostnej liturgii boli prítomní predstavitelia predchalcedonskej koptskej a arménskej cirkvi, a zástupcovia diplomatického zboru Ruska a Grécka.

Alexandrijský patriarchát, v ktorého jurisdikcii sa nachádza celá Afrika, je jednou z najstarších miestnych Pravoslávnych Cirkví. Prvým alexandrijským biskupom bol sv. Marek, evanjelista. Alexandrijský patriarchát tvorí 26 eparchií. Počet chrámov a modlitební sa blíži k tisícke., patriarchát má vyše 1 mil. veriacich, ktorým slúži okolo 500 duchovných. Liturgickým jazykom je gréčtina a arabčina, ale obrady sa slúžia vo viac ako 50-tich miestnych jazykoch.

Patriarcha Bartolomej v Rusku

V dňoch 22. – 31. mája 2010 navštívila delegácia konštantínopolskej Cirkvi na čele s patriarchom Bartolomejom Ruskú Pravoslávnu Cirkev.

Bohatý program patriaršej vizity začal slávnostnou liturgiou v nedeľu Päťdesiatnice v Uspenskom sobore Trojicko-Sergejevskej Lavry. V ďalších dňoch patriarcha Bartolomej navštívil mnohé centrá duchovnosti ruského Pravoslávia, poklonil sa svätyniam Ruskej Pravoslávnej Cirkvi.

V tretí deň vizity, v deň Sv. Ducha, a zároveň v deň spomienky sv. Cyrila a Metoda, osvietiteľov Slovanov (podľa julian. kalendára), sa patriarcha Bartolomej spolu s patriarchom Kyrilom zúčastnil ceremónie otvorenia Dňa Slovanskej Literatúry a Kultúry.

Počas návštevy Ruska sa patriarcha Bartolomej stretol s predstaviteľmi štátnej správy a takisto s veľvyslancami Grécka a Turecka v Ruskej Federácii.

V jednom z interview sa patriarcha Bartolomej vyjadril o nutnosti čo najskôr zvolať Panpravoslávny snem. Takisto sa vyjadril, že program snemu už bol ustálený a je dobre známy pravoslávnej spoločnosti – Má ustáliť zásady priznávania autokefality a autonómie pravoslávnych Cirkví, diptychy (postupnosť spomínania hláv miestnych cirkví) počas sv. liturgie.

Takisto patriarcha Bartolomej vyzval nekanonické cirkvi, aby „neváhali a pričlenili sa ku kanonickej Pravoslávnej Cirkvi, ktorá je žriedlom spasenia“ /pozn.: na Ukrajine, okrem kanonickej Ukrajinskej Pravoslávnej Cirkvi Moskovského Patriarchátu (10 mil. veriacich), pôsobia ešte dve nekanonické cirkvi (spolu 15 mil. veriacich)/.

zdroj: mospat.ru

Stretnutie prvohierarchu Cyperskej Cirkvi s rímskym pápežom

Na pozvanie hlavy Cyperskej Pravoslávnej Cirkvi, arcibiskupa Novej Justiniánii a celého Cypru, Chryzostoma II. a prezidenta Dimitrija Christofiasa, sa 4. júna 2010 začala trojdňová oficiálna návšteva pápeža Benedikta XVI. na Cypre.

Pápežovej návšteve predchádzali mnohé protesty veriacich a duchovenstva Cyperskej Cirkvi.

Popri mnohých stretnutiach bolo ústredným bodom návštevy stretnutie 5. júna v katedrále sv. Jána v Nikózii.

V uvítacej reči nadviazal arcibiskup Chryzostom do apoštolského obdobia histórie kresťanstva na Cypre. Oboznámil takisto hosťa so situáciou na Tureckom okupovanej časti cyperského ostrova a požiadal Benedikta XVI. o podporu. V odpovedi rímsky pápež poďakoval za prijatie a účasť Cyperskej Pravoslávnej Cirkvi v ekumenickom dialógu.

Neskôr sa Benedikt XVI. stretol s členmi Posvätnej synody Cyperskej Pravoslávnej Cirkvi. Päť cyperských hierarchov, na čele s metropolitom limassolským - Athanasiom, ktorí prezentujú odmietavé krídlo Cyperskej Pravoslávnej Cirkvi proti akémukoľvek dialógu s rímskokatolíckou cirkvou, sa stretnutia s pápežom nezúčastnili.

zdroj: OBL news

Z Ústredia ÚER MKPE

Liturgia apoštola Marka v Košiciach

V nedeľu, 2. mája 2010, slúžil vladyka Juraj spolu s duchovenstvom katedrálneho chrámu v Košiciach starobylú alexandrijskú liturgiu sv. apoštola Marka. Počas svätej liturgie prijal čtec Matúš Spišák z rúk vladyku hypodiakonské svätenie.

Stretnutie s primátorom Košíc a Dni mesta Košice

V piatok, 30. apríla 2010, vladyku Juraja, sprevádzaného mitr. prot. Imrichom Belejkaničom, prijal na pracovné rokovanie o dostavbe katedrálneho chrámu v Košiciach primátor mesta Košice, Ing. František Knapík. V piatok, 7. mája 2010, sa vladyka Juraj na pozvanie košického primátora zúčastnil slávnostného odovzdávania cien mesta pri príležitosti Dní mesta Košice.

Panychída na Dargove

V sobotu, 8. mája 2010, slúžil v odpoludňajších hodinách, pri príležitosti 65. rokov od ukončenia Druhej svetovej vojny, vladyka Juraj spolu s duchovnými michalovsko - košickej eparchie zádušnú bohoslužbu pri pamätníku padlých na Dargove.

Vo svojej kázni na konci panychídy vladyka varoval pred totalitnými režimami, ktoré sú schopné, kvôli svojim ideológiám, obetovať životy obyčajných ľudí, alebo zneužívať ich pamiatku pri propagácii vlastných zámerov.

Archijerejská večerňa s lítiou v Ruskom Hrabovci

V sobotu, 8. mája 2010, vykonal vladyka Juraj, spolu so správcom PCO Ruský Hrabovec, o. Petrom Bzíkom a správcom PCO Podhoroď, o. Vladimírom Mercynom, slávnostnú večernú bohoslužbu s artoklasiou (lítiou) v chráme sv. veľkomučeníka Juraja v Ruskom Hrabovci, kde si miestni veriaci pripomínali chrámový sviatok.

Po bohoslužbe vladyka Juraj, na žiadosť správcu farnosti, vyznamenal Juraja Hajbina a Ladislava Fediča archijerejskými hramotami za ich obetavú prácu pre dobro cirkevnej obce.

Jeho Blaženosť metropolita Kryštof v Brezine

V nedeľu, 9. mája 2010, navštívila hlava našej miestnej cirkvi, Jeho Blaženosť Kryštof, arcibiskup pražský, metropolita českých krajín a Slovenska, PCO Brezina, kde spolu s eparchiálnym archijerejom, arcibiskupom Jurajom, vykonal slávnostnú svätú liturgiu pri príležitosti chrámového sviatku.

Počas bohoslužby vladyka metropolita, so súhlasom a požehnaním vladyku Juraja, vyznamenal mitr. prot. Vasila Bardzáka, správcu farnosti a protosynkela michalovsko-košickej eparchie, právom nosenia druhého kňazského kríža s ozdobami.

Archijerejská svätá liturgia a ustanovenie duchovného správcu v PCO Sklabiná

Na sviatok Nanebovstúpenia Pánovho, vo štvrtok 13. mája 2010, navštívil vladyka Juraj v doprovode správcu michalovskej katedrály, prot. Miroslava Janočku, najvzdialenejšiu farnosť našej eparchie, PCO Sklabiná v okrese Veľký Krtíš, aby pri bohoslužbe veriacim predstavil nového správcu farnosti, otca Milana Maršalu. Na mnohaja lita!

BLAHOŽELÁME

V týchto dňoch si duchovný otec, **prot. Mgr. Marek Sedlický, správca PCO Lastomír,** v kruhu svojich blízkych a veriacich pripomenul dve krásne životné jubileá - 9. mája, **krásnych Hospodom Bohom požehnaných 40 rokov života, a takisto 15 rokov v duchovenskej službe,** keď sa ako diakon postavil pred prestolom Hospoda Boha.

Otec Marek už vyše desať rokov pôsobí ako kňaz a správca farnosti Lastomír s filiálnou obcou Dúbravka, kde sa vzorne stará o jemu zverenú pastvu Christovu.

Aj touto cestou mu jeho najbližší, priatelia a veriaci farnosti chcú zapriať ešte mnoho požehnaných rokov v zdraví, pokoji a milosti Božej. **Na mnohaja i blahaja lita!**

* * * * * * *

Dňa 16. mája 2010, v spoločnosti svojej rodiny, príbuzných a priateľov, **oslávil svoju šesťdesiatku br. Michal Fedor z Trebišova.**

Jubilant sa narodil v Markovciach a po založení rodiny sa usídlil v Trebišove. Od útleho veku, ako syn rušňovodiča, si zamiloval lokomotívy. Po nadobudnutí patričného odborného vzdelania sa aj on stal rušňovodičom. Milostivý Hospodin mu požehnal naplniť svoj sen a tak, v jeho prípade, „koníček" sa mu stal aj jeho zamestnaním, ktorému ostal verný i po odchode do zaslúženého dôchodku. Bol vzorným, mnohokrát oceneným zamestnancom ŽSR, ale aj stálym prispievateľom do časopisu ŽELEZNIČIAR, nevynímajúc ostatnú tlač i média.

Bol aktívny aj v oblasti náboženského života. Ako jeden z malého počtu pravoslávnych veriacich v Trebišove stál pri obnove PCO v tomto meste. Bol zvolený za člena zboru cirkevnej obce, kde vykonával funkciu pokladníka. Dlhé roky pôsobil ako člen Eparchiálnej Rady Michalovskej Pravoslávnej Eparchie. Svoj voľný čas, vedomosti, zručnosť, nevynímajúc finančnú podporu, venoval na výstavbu nového chrámu i farskej budovy pre PCO Trebišov.

V živote každého človeka prídu aj chvíle, kedy je potrebné zložiť aj skúšky spôsobilosti a vernosti Hospodu Bohu., skúšky rodinného, spoločenského i osobného života, ako aj pravoslávneho kresťana. Podľa vzoru Spasiteľa, Ktorý nám ukázal príklad na Golgote, aj náš jubilant dokázal prekonať a odpustiť urážky i sklamanie od tých, ktorý mu pred tým volali „Hosanna!" Stále sa držal zásady – s pomocou Božou i odpúšťaním blížnym sa všetko dá prekonať.

Nášmu jubilantovi, dobrému manželovi, otcovi i dedovi, želáme, aby sa neobzeral do minulosti, ale radoval sa z prítomnosti v kruhu svojich najbližších, priateľov a známych v ďalších rokoch života, ktoré mu predurčil milostivý Hospodin. **Na mnohaja i blahaja lita!**

Z úprimného srdca praje manželka, synovia s rodinami, príbuzní a priatelia

* * * * * * *

Dňa 21. apríla 2010 sa krásnych, **Bohom požehnaných, 70 rokov svojho života,** dožil náš **brat v Christu, Michal BLANÁR z Falkušoviec.**

Jubilant je členom Rady našej cirkevnej obce, aktívne sa podieľa na jej práci, navyše zastáva zodpovednú funkciu cerkovníka, dôstojne prisluhuje pri bohoslužbách a ako sám hovorí, vždy rád pomáha všade tam, kde je to potrebné.

Je dobrým manželom, starostlivým, obetavým a milujúcim otcom. Spolu s manželkou Máriou, ktorá mu je po celý život veľkou oporou, vychovali dve deti – syna Ľuboša a dcéru Marcelu. Usilovali sa im rozdávať rovnakým priehrštím lásku, učiť ich úcte k blížnym, do sŕdc im vštepovali vieru a zmysel pre spravodlivosť a postarali sa o to, aby získali vzdelanie, ktoré si sami vybrali. Tešia sa aj štyrom vnukom – najstaršiemu Ľubošovi, Dominike, Branislavovi a najmenšiemu Filipkovi, ktorým rovnako vštepujú kladné hodnoty a odovzdávajú svoje skúsenosti.

Dovoľte nám, drahý brat Michal, pri príležitosti Vášho životného jubilea, aj touto cestou Vám zo srdca zaželať veľa zdravia a síl do ďalšej práce pre blaho svätej Pravoslávnej cirkvi a Vašej milovanej rodiny, veľa oduševnenosti pri zveľaďovaní nášho chrámu, spokojnosť v kruhu najbližších a pevnú a neochvejnú vieru v nášho Hospodina Isusa Christa pre spásu Vašej nesmrteľnej duše. **Na mnohaja i blahaja lita!**

jerej Vitalij Krasij, duch. správca, členovia Rady a veriaci PCO vo Falkušovciach

Z Ústredia ÚER MKPE

Biskupské svätenie v Solúne

V nedeľu, 16. mája 2010, sa vladyka Juraj zúčastnil biskupského svätenia otca archimandritu Janisa Tassiasa, protosynkela solúnskej metropolie, ktorý je známy aj veriacim na Slovensku ako darca kópie divotvornej klokočovskej ikony Presvätej Bohorodičky, ktorá je uložená v Nižnej Rybnici.

Biskupskému sväteniu langadského metropolitu vladyku Janisa, ktoré sa konalo v bazilike sv. veľkomučeníka Dimitrija v Solúne, predsedal Jeho Blaženosť arcibiskup aténsky a celého Grécka, vladyka Jeronym II. a zúčastnilo sa ho ďalších 15 archijerejov. Náš vladyka Juraj bol jedným z troch biskupov, ktorí pri svätení vkladali na nového archijereja svoje ruky.

Ekumenický koncert duchovnej hudby v Košiciach

V podvečerných hodinách, v nedeľu 16. mája 2010, sa vladyka Juraj zúčastnil záveru Medzinárodného ekumenického koncertu duchovnej hudby, usporiadaného agentúrou NAPS, pod vedením pána Petra Soleja.

Na koncerte vystupoval aj Byzantský cirkevný zbor trimythountskej metropólie z Cypru. Vladyka Juraj, ktorý zastupoval Blaženého metropolitu Kryštofa, na záver udelil všetkým prítomným požehnanie v jazyku Nového Zákona, v gréčtine.

Byzantský cirkevný zbor z Cypru v michalovsko - košickej eparchii

V dňoch 14. – 17. mája 2010 navštívil michalovsko - košickú eparchiu na pozvanie arcibiskupa Juraja, Byzantský zbor trimythountskej metropólie na Cypre.

Zbor reprezentoval pravoslávnu byzantskú hudobnú tradíciu na Ekumenickom koncerte duchovnej hudby v Košiciach, ktorý v nedeľu, 16. mája 2010, usporiadala v priestoroch košického štátneho divadla agentúra NAPS. Okrem tohto vystúpenia Cyperčania koncertovali v sobotu 15. mája v michalovskej katedrále, stretli sa s mladými našej eparchie v Choňkovciach, poklonili sa pred divotvornou klokočovskou ikonou v Nižnej Rybnici, navštívili rozostavaný pravoslávny chrám v Strážskom a v nedeľu, 16. mája, ozdobili svojim spevom svätú liturgiu v košickej katedrále. Veriaci našej eparchie tak mali možnosť prvýkrát sa stretnúť s autentickým hudobným prejavom gréckojazyčných cirkví, ktorý je rozšírený aj medzi pravoslávnymi balkánskymi Slovanmi, Rumunmi a Arabmi.

Cestovné náklady zboru veľkodušne uhradil Vysokopreosvietený vladyka Barnabáš, metropolita trimythountský, z Cypru. Zboristi so sebou doviezli kópiu divotvornej ikony Matky Božej z monastiera Macheras na Cypre, ktorú eparchii, na základe prosby vladyku Juraja, daroval predstavený monastiera Macheras, vladyka Epifanios, biskup Lydry. Divotvorná ikona bude s Božou pomocou uložená v novom košickom katedrálnom chráme. Zboristi so sebou doviezli aj dar pre každého duchovného michalovsko - košickej eparchie: kňazský epitrachil a iliton k vysluhovaniu svätej Eucharistie. Tento dar bol sponzorovaný chrámom svätého Jána Krstiteľa v cyperskej obci Kornos, ktorý vladyka Juraj v minulosti viackrát navštívil.

Michalovsko - košický arcibiskup v závere návštevy Cyperčanov udelil ďakovné hramoty zboru, jeho dirigentovi p. Evangelosovi Georgiou, otcovi Konstantinovi Charalampous, predstavenému chrámu sv. Jána Krstiteľa v Kornose a otcovi Spyridonovi Zachariadisovi, správcovi katedrálneho chrámu trimythountskej metropólie.

Nové texty litijných a rozhrešujúcich modlitieb

Úsilím vladyku Juraja boli pripravené a vydané opravené texty litijných modlitieb, v ktorých sú spomínaní svätí, ktorí majú vzťah k našej epachii a ku Slovensku.

Zároveň boli vydané a medzi duchovných rozdané, opravené texty rozhrešujúcich modlitieb, ktoré boli v minulom roku schválené Posvätnou Synodou.

PRAMEŇ - mesačník Michalovsko - košickej pravoslávnej eparchie. Vydáva Eparchiálna rada Michalovsko - košickej pravoslávnej eparchie v Michalovciach. Šéfredaktor: Bc.Dušan Tomko. Členovia redakčnej rady: prof. ThDr. Imrich Belejkanič, CSc., igumen Serafim (Fedik), Mgr. Pavol Novák. Gragická úprava: Bc. Dušan Tomko. Tlač: Tlačiareň svidnícka, s.r.o., čat. Nebiljaka 121/18, 08901 Svidník. Vychádza v náklade 600 kusov. Uzávierka príspevkov a fotografií je k 6. dňu v mesiaci. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu príspevkov. Za názory a postoje autorov príspevkov redakcia nezodpovedá. Adresa redakcie: PRAMEŇ, Úrad eparchiálnej rady, Duklianska 16, 071 01 Michalovce, tel. č.056/64 24 156, fax 056/64 31 500, e-mail: redakciapramen@post.sk. Registrované Okresným úradom, oddelením regionálneho rozvoja, registračné číslo EV 3912/09. ISSN 1336 - 2747. Informácie pre prispievateľov na cirkevnú tlač: Eparchiálna rada - tlačový účet, VÚB - Michalovce, č. ú. 1680340651/0200. Distribúcia: mesačník rozširuje vydavateľ a každý pravoslávny farský úrad Michalovsko - košickej pravoslávnej eparchie.